

Een vlucht vooruit en campagnepraat: voortijdig tromgeroffel over abortus in Belgisch parlement

Katholiek Nieuwsblad, 21 april 2023

door Benoit Lannoo

In media en parlement in Brussel is het abortusdebat weer in een stroomversnelling gekomen. Een kleine stroomversnelling, want voor de verkiezingen van 2024 verandert er aan de Belgische abortuswet zeer waarschijnlijk niets. Maar daarna?

Bij de vorming van de huidige Belgische 'Vivaldi'-regering in 2020 hield toenmalig partijvoorzitter Joachim Coens van de Vlaamse christendemocraten het been stijf. Als het wetsvoorstel ter versoepeling van de bestaande abortuswet van de 'linkse' partijen (liberalen, socialisten, groenen, uiterst-links en het links-liberale DéFi) in het parlement werd goedgekeurd, stapte CD&V niet met (sommige van) die partijen in een regering. Wat meteen de zevenpartijen-formule onmogelijk had gemaakt die premier Alexander De Croo intussen sinds oktober 2020 leidt.

Veto in regeerakkoord

Uiteindelijk haalde dit veto van CD&V zelfs het regeerakkoord: de Vivaldi-partijen spraken af dat alleen over de kwestie wordt beslist als daarover consensus is binnen de regering. Dus niet!

De andere zes regeringspartijen – liberalen, socialisten en groenen aan beide kanten van de taalgrens – zijn voor een verregaande versoepeling van de abortuswet. CD&V wist zo te voorkomen omwille van een abortusversoepeling met huid en haar te worden opgegeten door beide grote Vlaamse oppositiepartijen – het extreemrechtse Vlaams Belang en het Vlaams-nationalistische N-VA.

Misrekening

Meteen werd ook afgesproken bij experts een evaluatie van de huidige abortuswet en van de situatie in het veld te bestellen. Voor- en tegenstanders van versoepeling hoopten van die experts extra munitie te krijgen. CD&V misrekenende zich: de vorige week in de Kamercommissie Gezondheid, Justitie en Gelijke Kansen gepresenteerde studie, pleitte onder meer voor een verlenging van de termijn voor zwangerschapsafbreking van 12 naar 18 weken, en voor een verkorting van de verplichte bedenktijd van 6 dagen voor de betrokken vrouwen tot 48 uur.

Vlucht vooruit

CD&V nam – volgens de Vlaamse media, doorgaans sterk pro-abortus – dan maar een 'bocht'. Het duurde een tijd voor dat woord uit de krantenkoppen verdween en de journalisten begrepen dat de beweging van CD&V-voorzitter Sammy Mahdi eerder een 'vlucht vooruit' is. Mahdi liet immers weten akkoord te gaan met een verlenging van de termijn tot 14 weken, maar dat zijn voorstel "te nemen of te laten" was. Slim gezien: geen enkel pro-abortusparlementslid kan hiermee genoegen nemen, wat betekent dat er voor de verkiezingen van 2024 niets verandert.

Wat volgde, was campagnepraat. Aan de ene kant ging het over gratis spiraaltjes omdat 44 procent van de vrouwen die een abortus ondergingen geen anticonceptie gebruiken, over pijnvervingen van de foetus of over het "in stukken zagen" ervan omdat zuigcurettage na 14 weken niet meer mogelijk is. De overkant had het over "abortustoerisme" van jaarlijks meer dan 500 vrouwen die 12 weken na de conceptie naar Nederland trekken en daarvoor meer dan 500 euro neerleggen, of over de rechten van vrouwen met een vervulde kinderwens die

ongewenst zwanger raken.

Politiek buitenspel

“Het abortusdossier wordt politiek geblokkeerd door een partij die ver boven haar gewicht speelt”, zei het socialistische kamerlid Karin Jiroflée eind 2019 al. Zij heeft gelijk, maar wel in die zin dat vele Vlamingen die niet voor ongebreidelde abortusvrijheid zijn, niet op de CD&V stemmen, maar op de N-VA of zelfs het Vlaams Belang. Met die laatste stem zetten zij zichzelf alvast politiek buitenspel. Er zou nooit een ‘reguliere’ parlamentsmeerderheid instemmen met de grote versoepeling waar ‘links’ hardnekkig voor pleit, indien Vlaamse abortus-kritische stemmen niet aan extreemrechts verloren gingen.

Schering en inslag

Intussen bestaat wel het risico dat tijdens de regeringsonderhandelingen na de verkiezingen van 2024 – die weer lang dreigen te gaan duren – een ad hoc-meerderheid in het Belgisch parlement een verregaande versoepeling van abortus goedkeurt. Voorstanders kunnen daarvoor immers met de Partij van de Arbeid/Parti des Travailleurs een meerderheid vormen, zonder met die extreemlinkse fractie een regering te moeten vormen. Terwijl de regeringsvorming aansleept, zijn zulke ad hoc-meerderheden in het Belgische parlement schering en inslag.

Als het Vlaams Belang zoals verwacht als grote overwinnaar uit de stembusslag komt, loopt België ongetwijfeld voor lange tijd vast. Geen enkele Franstalige partij in wil in zee met het Vlaams Belang of met partijen die met dat Vlaams Belang een Vlaamse regering vormen. En gezien de huidige mediacampagne om abortus als een recht van de vrouw te beschouwen – ook wanneer ze zich mentaal niet goed voelt bij haar zwangerschap – maakt een parlamentsmeerderheid na de verkiezingen wellicht wel abortus mogelijk tot 18 weken na de conceptie.